

N:o 46.

Af herr **Sjöcrona.** *angående ändring af § 31 regeringsformen och § 16 riksdagsordningen enligt hvilande grundlagsändringsförslaget.*

Uti de motioner, som jag vid 1904, 1905 och 1906 årens riksdagar afgifvit i fråga om rösträtt vid val till ledamöter i Riksdagens Andra Kammare, har jag föreslagit, att sådan rätt skulle tillerkännas icke blott man utan äfven kvinna, som vore röstberättigad i kommunens allmänna angelägenheter och skattskyldig till staten på sätt i motionen närmare angifves. Min sålunda flera gånger uttalade åsikt, om rättvisan och lämpligheten af att tillerkänna kvinnan politisk rösträtt, vidhåller jag fortfarande orubbad, och riktigheten af denna åsikt lär knappast kunna af någon med giltiga skäl bestridas. Ingen kan väl på allvar förneka, att kvinnorna böra deltaga i val af dem, som skola stifta lagar och pålägga skatter, gällande för kvinnor likaväl som för män.

Visserligen hade det varit önskligt, att politisk valrätt åtminstone till en början tillkommit endast kommunalt röstberättigade kvinnor. Men sedan numera antagits att hvila till grundlagsenlig behandling förslag om allmän rösträtt för man utan någon som helst begränsning med afseende å lämplighet att utöfva sådan rätt, lär väl icke gärna kunna ifrågasättas sådan inskränkning i afseende å kvinnor, om eljest påståendet att allmän rösträtt skall gälla i vårt land må anses innebära en sanning. Allmän rösträtt kan väl icke sägas vara införd, så länge mera än hälften af Sveriges folk är därifrån utesluten.

Valbarhet för kvinna har åter icke blifvit uti mina förutnämnda motioner ifrågasatt, och jag vidhåller äfven fortfarande min därigenom

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 20 Häft. (N:o 46.)

uttalade uppfattning, att denna rätt åtminstone för närvarande icke bör ifrågakomma. Sådant kan nämligen icke gärna tillstädjas, med mindre kvinnan uti alla eller åtminstone de flesta andra hänseenden blifvit likställd med mannen i fråga om icke blott rättigheter, utan äfven skyldigheter och ansvar. Det synes mig vara en fullständigt bakvänd ordning att börja med tillerkännandet af den högsta af alla medborgerliga befogenheter, innan ännu landets kvinnor genom deltagande i offentliga värf hunnit allmänt tillägna sig nödig erfarenhet och mognad för bedömande af alla de skiftande frågor, som skola af Riksdagen behandlas. Dessutom bör ju anses föga tilltalande, att en maka och moder skulle, för att kunna deltaga i riksdagsgöromål, vara nödsakad att minst fyra månaders tid hvarje år öfvergifva sitt hem och sina för det svenska familjelifvets bevarande viktiga husmoderliga plikter, hvilka icke kunna af någon annan så som af henne fullgöras.

Då emellertid uti andra vid denna riksdag väckta motioner valrätt och valbarhet för kvinna blifvit sammanbundna, får jag, för att frågan om endast valrätt må komma under pröfning, härigenom vördsam hemställa,

att Riksdagen må för sin del besluta, att nedannämnda delar af det sistlidet är antagna grundlagsändringsförslaget skola, om samma förslag slutligen godkännes, erhålla följande ändrade lydelse:

Regeringsformen.

§ 31.

Till borgmästaretjänst i stad äge i stadens allmänna angelägenheter röstberättigade invånare att föreslå tre behöriga personer, då Konungen en af dem utnämne. På lika sätt förhållas med rådmans- och magistratssekreteraresysslorna i Stockholm.

Riksdagsordningen.

§ 16.

Valrätt tillkommer enhvar välfrejdad svensk medborgare, såväl man som kvinna, från och med

kalenderåret näst efter det, hvarunder han uppnått tjugufyra års ålder, dock ej:

a) den, som står under förmynderskap eller är i konkurstillstånd;

b) gift kvinna, som ej vunnit boskillnad och hvilkens man är i konkurstillstånd;

c) den, som häftar för understöd, hvilket under löpande eller sistförflutna kalenderåret af fattigvårdssamhälle tilldelats understödstagaren själf eller dennes hustru eller minderåriga barn;

d) gift kvinna, hvilkens man häftar för understöd, som under löpande eller sistförflutna kalenderåret tilldelats henne eller makarnes minderåriga barn;

e) den, som icke erlagt de honom påförda utskylder till stat och kommun, hvilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren;

f) gift kvinna, som ej vunnit boskillnad och hvilkens man häftar för honom påförda utskylder till stat och kommun, hvilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren;

g) värnpliktig, som icke fullgjort de honom till och med utgången af sistförflutna kalenderåret åliggande värnpliktsöfningar.

Till efterrättelse vid val skall finnas röstlängd; och skall, på sätt i vallagen finnes närmare bestämdt, valrätten grundas på förhållandena vid tiden för röstlängdens tillkomst, ändå att förändring före valet inträffar.

Stockholm den 19 februari 1908.

C. A. Sjöcrona.